

BẢN NHÁP – CHƯA ĐƯỢC HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

(Kalama xin tri ân cô Diệu Hỷ ghi chép)

Nhật tụng Kālāma – Kinh tụng trích điểm

Kinh Bấy Mồi

26/02/2023

Bài giảng sáng nay là bài kinh Bấy mồi.

Thưa đại chúng,

Một người Phật tử chưa quen đọc kinh điển liếc vào thấy chiều dài của kinh thấy ớn rời, thấy đối tượng đức Thế Tôn nhắm đến là những Sa-môn, Bà La Môn là mình thấy không mắc mớ gì tới mình hết, nhưng mà không, bài kinh này nói về mình, nói về chúng ta đó.

Bài kinh tựa kinh là Bấy mồi, mình nghe cái tên là mình hình dung chuyện bắt thú, bắt chim, bắt cá.

Trong đời sống này, sơ sẩy một tí chúng ta là đối tượng săn bắt của ai? – Con thú, con chim, con cá là đối tượng săn bắt của ngư dân, ngư phủ, thợ săn. Còn con người mình trong đời sống, sơ sẩy một chút chúng ta trở thành con mồi, là đối tượng săn của chính phiền não bản thân. Người không biết đạo thì thấy chuyện đó không có gì lớn chuyện. phiền não bản thân là cái gì? Tôi là người phạm thì tôi hỉ, nộ, ái, ố, tham, sân, si, chuyện đó bình thường. Có biết bao người không biết Phật pháp, không tu hành có chết ai đâu, cũng sống 80-90, nhà cao cửa rộng, vợ đẹp con ngoan, có gì đâu. Nhưng đó là dành cho người không biết đạo họ nghĩ như vậy.

Nhưng người biết Phật pháp thì vấn đề nó lại khác. Khi mình là đối tượng săn bắt của chính phiền não bản thân là máu và lệ trong từng ngày với bao nhiêu thứ phiền não. Nếu là người Phật tử, tin có kiếp sau, tin có luân hồi quả báo, có sanh tử trầm luân mình biết rằng nếu một người sống với phiền não đời này khổ đã đành rồi, nếu có kiếp sau, kiếp sau của người đầy ắp phiền não đương nhiên là đau khổ.

Phiền não là cái gì?

Nói vắn tắt thôi, là do nhiều đời chúng ta không hiểu được bản chất, cấu tạo của vũ trụ, của chúng sinh nguyên ủy là gì, nguồn gốc nó là gì, thật ra nó là gì, thế là có thích cái này có ghét cái kia. Như tôi nói không biết bao nhiêu lần.

Tất cả những cái thích ghét do 3 điều kiện tạo nên:

- Tiền nghiệp quá khứ đẩy mình vào môi trường sống nào đó.
- Khuynh hướng tâm lý mình chọn hướng đi nào đó.
- Do môi trường sống đưa chúng ta vào hướng hoạt động nào đó.

Như vậy thì: Tiền nghiệp, khuynh hướng tâm lý, môi trường sống nó mới tạo ra chuyện mình thích cái này, ghét cái kia, có phân biệt, có chọn lựa. Một ngày, mình có được cái mình thích mình gọi là hạnh phúc. Mình phải chịu đựng cái mình ghét mình gọi là đau khổ. Để trốn khổ tìm vui chuyện gì chúng ta cũng làm hết. Người không tu thì chuyện ác độc hại người cỡ nào cũng

BẢN NHÁP – CHƯA ĐƯỢC HIỆU ĐỈNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

làm hết. Còn người có tu thì ráng làm lành lánh dữ để kiếp sau nó khá hơn. Nhưng cả 2 đều tiếp tục quần quanh trong 3 cõi 6 đường, luân hồi sanh tử, thì cái đó, cái chuyện trốn khổ tìm vui được gọi là Phiền não.

Bài kinh Bấy mỗi này nói cái gì?

Kinh Bấy mỗi này, đức Phật dạy, có 4 kiểu sống trong thế giới này, không có ai lọt ra hết, từ vị Phạm thiên cao ngất cho đến một con ruồi, con muỗi cũng nằm trong 4 hạng này, không riêng Sa môn, Bà La Môn, mặc dù trên văn bản mở bài kinh chúng ta thấy đối tượng Ngài nhắm đến là Sa Môn, Bà La Môn, những người xuất gia, những người lánh tục. Thật ra, mình đọc kỹ mình thấy, toàn bộ chúng sinh nằm gọn 4 trường hợp sau đây:

1. Chìm sâu, đắm đuối trong bối cảnh sinh trưởng. Đắm và đuối trong bối cảnh sinh trưởng

Mình là con dòi, con ruồi thì mình chỉ biết môi trường ruồi của mình thôi, mình là con nai, con bò thì mình cũng chỉ biết có môi trường sống của mình, có cỏ ăn là hạnh phúc, có nước uống là hạnh phúc, rồi thêm chút nữa, là một con người nghèo xơ xác, miễn là ngày chạy vạy 3 bữa ăn là mừng lắm rồi. Trai lớn có vợ, gái lớn có chồng, mái ấm có thể che bằng tấm xi măng, gầm cầu cũng được nữa, mái hiên, thêm ba nhà ai cũng được miễn là chúng ta có cuộc sống có nếp có tẻ là vui rồi. Rồi thêm bậc nữa, chúng ta là người trí thức trong xã hội, chúng ta có quyền thế, chúng ta có ảnh hưởng xã hội, chúng ta có tiếng nói trong thiên hạ,.... từ con dòi lên đến nhân vật có tiếng nói trong thiên hạ, chỉ cần không biết Phật pháp chúng ta chìm sâu trong bối cảnh sinh và trưởng (sinh ra và lớn lên) của mình, chạy theo ngọt bùi, trốn chạy đắng cay, chỉ biết vậ thôi. Mình cứ tưởng mình đi bằng 2 chân, mình là homoerectus, homosapiens là mình ngon. No. Dầu mình biết đứng thẳng bằng lưng, bằng cột sống đi nữa, nhưng tư duy mình không khác loài thú bao nhiêu hết. Có nghĩa là: Đói ăn, khát uống, giao phối, tự vệ. Các vị nghĩ kỹ coi có đúng không? Mình cứ nói mình có bằng cấp, có học vị, nhà cao cửa rộng, đại gia đại phú tầm lum, nhưng bốn thứ bản năng căn bản mình y con thú: Đói ăn, khát uống, giao phối, tự vệ. Đói thì ăn, khát thì uống, giao phối nam nữ đực cái trống mái, rồi tự vệ đũa nào đụng tới thì mình lập tức có phản xạ. Chỉ vậy thôi, lập tức có phản ứng.

Hạng chúng sinh đầu tiên là như vậy đó, tức là, chìm sâu, đắm chìm trong bối cảnh sinh trưởng. Mỗi chủng loài chúng sinh hữu tình trong đời đều như vậy hết, nếu không có ánh sáng Phật pháp soi rọi thì người và thú lẫn ranh chỉ là một sợi tóc thôi. Hạng thứ nhứt là vậy.

Tôi nhắc lại, chuyện này rất quan trọng. Cái đáng sợ nhất của dòng sanh tử luân hồi là đắm chìm trong bối cảnh sanh trưởng. Do tiền nghiệp nó đẩy mình vào trong một thân phận nào đó, một bến bờ nào đó và chúng ta sống chết với nó, coi nó là tất cả ngoài ra là chuyện nhỏ. Cái đáng sợ của dòng luân hồi là như vậy, kể cả chuyện ác mình cũng làm, cái dơ nhất mình cũng ăn, cái bậy nhất mình cũng làm, mình chỉ biết bối cảnh sinh trưởng của mình. Đó là hạng một.

2. Biết phân biệt tốt xấu thiện ác có điều rơi vào tình trạng quá khích

Hạng thứ 2 khá hơn chút, biết phân biệt tốt xấu thiện ác, có điều nó rơi vào tình trạng quá khích, có nghĩa là cũng biết làm lành lánh dữ, thậm chí đi xuất gia làm tu sĩ, làm tăng ni nhưng trong quan điểm tu học quá khích, đến lúc nào đó, khi không tìm thấy sự đền bồi thỏa đáng thế là chúng ta dội ngược.

BẢN NHÁP – CHƯA ĐƯỢC HIỆU ĐỈNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Thí dụ, hồi đó giờ đam mê danh lợi, sắc, tài, tình, giờ biết Phật pháp rồi bắt đầu ăn chay, kiêng khem, đóng cửa, không tiếp khách, đời sống giản dị, áo quần lụa là liệng hết, nâu sòng, đam bạc, nhưng mà sao? Không có nội hàm, chỉ có hình thức thôi. Chỉ có chạy trốn cái xấu cái ác một cách thơ ngây thôi, có một ngày như tôi vừa nói, mình không tìm được sự đền bồi thỏa đáng trong công phu của mình, thế là mình trở về con người cũ của mình.

Loại này tôi gặp hoài. Tự nhiên nổi hứng cạo đầu, mặc áo lam, áo tràng làm cư sĩ, tu tập tại gia, không học giáo lý, không tìm sâu hiểu rộng, không học sâu hiểu rộng giáo lý, có một ngày tự nhiên họ thấy vào chùa nhìn tăng ni không ra gì hết. Chùa miếu chỉ là cơ sở thương mại, còn bạn đạo mình xin lỗi chỉ là đám cơm gạo áo tiền không, rồi mình nhìn lại mình, tu cái gì? Mỗi ngày gõ tụng 2, 3 phẩm Phổ môn, an lạc hạnh gì đó, rồi chưa kể mấy loại thần chú đọc không hiểu gì hết. Rồi ăn chay, cũng gượng đi, ăn chay nó ngoài chuyện tâm linh tinh thần giúp cho mình kiêng khem chữa bệnh cũng được đi nhưng hóa ra bao nhiêu năm công phu sở chứng nó chỉ còn có ba cái, muối dưa thì yếu quá nản, thế là trong một cơn bất mãn và phản cảm với con đường mình đang đi, chúng ta bèn quay lại với đường xưa lối cũ. Mệt quá, tu không được gì hết, theo thầy không được gì hết, theo Phật không được gì hết, quay lại đường cũ vui hơn.

Đức Phật Ngài dạy, giống 4 bầy nai trong rừng:

- Bầy thứ nhất: Ham ăn, mê mồi, chết là đúng. Hạng này miễn bàn, cứ thấy con mồi nhào ra là đớp thôi, hạng này khỏi nói.
- Hạng 2, sau khi nó nhìn bầy trước nó rút kinh nghiệm: Mồi ngon là chết, bóng dáng con người xài không được, ở đâu có dấu chân con người lui tới lảng tránh thế là nó rút sâu mà nó rút không có chiến lược, không có chiến thuật, không có cương lĩnh hành động, cho nên khi nó rút đến lúc đói quá nó phải mò ra kiếm mồi. Cái gì chứ đói mà, thèm, nó nhào ra nó thiếu cảnh giác lắm, rút lui không có chiến thuật, chiến lược, không có cương lĩnh hành động, không có định hướng thế là được mấy bữa nó nản nó quay trở ra. Khi quay trở ra, cửa tử nằm ngay chóc đó, ngay lối về, đường xưa lối cũ.

Trường hợp 2 là như vậy đó. Trường hợp 1 là bất chấp thì nó chết phải rồi nhưng trường hợp 2 anh rút lui mà không có chiến thuật, không có chiến lược, anh thờ Phật, anh tu hành, cầu giải thoát mà không có chiến thuật, chiến lược, không có đường hướng, định hướng, cương lĩnh, thế là một sớm một chiều anh quay lại con đường cũ, coi chừng lần này anh lại còn lún sâu hơn ngày xưa. Bởi vì bây giờ ngoài bản năng ra nó còn sự đói khát sau bao ngày đè nén.

Cho nên, đừng nói cạo đầu đắp y làm tăng, làm ni, làm cư sĩ tại gia là ngon. Chưa chắc. Anh phải có đường hướng. Anh phải biết rõ: **Anh đang đi trên con đường nào? Hướng tới cái gì? Và, anh phải thường xuyên nhìn xuống chân mình coi mình đang ở chỗ nào?** Nhớ cái đó quan trọng lắm.

Chớ đừng có tưởng ba cái giới điệp, pháp danh, áo tràng, có chuỗi, có tượng, có chuông có mõ là anh tu. Chưa chắc. Anh rất có khả năng là bầy nai thứ 2: Rút lui, tị thế lánh đời nhưng không có chiến lược, chiến thuật anh không biết vì đâu mình rút, **anh không biết vì đâu mình lia bỏ cái đó, anh không biết vì đâu mình phải tìm về chỗ nào đó.** Chỗ mình tìm về tại sao, mình không biết tại sao mình phải lia bỏ, hai chỗ tìm về lia bỏ anh chưa nắm. Anh chưa hiểu tại sao anh phải lia bỏ và tại sao anh phải tìm về. Anh rất mơ hồ trong hành động. **Khi mơ hồ trong hành động thì anh sẽ mơ màng trong định hướng = Anh rất bấp bênh, bất trắc.**

BẢN NHÁP – CHƯA ĐƯỢC HIỆU ĐỈNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Đó là hạng thứ hai.

3 – Không cực đoan trong chối từ thức ăn, nhưng chỗ ẩn nấu vẫn trong tầm nhìn của thợ săn

Hạng 3 nhìn bầy thứ 1, thứ 2 nó thấy bầy thứ 1 ngu quá, chết là đúng; nhưng bầy thứ 2, tẻ vẫn tiếp tục tẻ, rút lui nhưng rút kiểu đó sớm muộn cũng quay trở lại, cho nên đám này thông minh hơn, hành động thông minh hơn: Không cực đoan trong chối từ thức ăn, nó là nai nó phải có thức ăn, phải có cỏ nó không cực đoan trong chuyện chối từ, nó vẫn tìm chỗ ăn ở bìa rừng, có người lai vãng nhưng ăn một cảnh cẩn thận, cảnh giác và thông minh và nó rút lui một cách cẩn thận, cảnh giác, thông minh, có chiến lược, có chiến thuật nhưng xui một nỗi, chỗ ẩn nấu của bầy nai vẫn nằm trong tầm nhìn của thợ săn.

Ăn thông minh, rút thông minh nhưng chỗ ẩn nấu chưa thông minh – chỗ nó rút về chưa thông minh, nó vẫn chưa nằm trong vùng an toàn.

Ở đây cũng vậy.

Có những người hành thiện lánh ác, ngon lành rồi đó, tu tập có chiến thuật, có chiến lược, có phương pháp, có định hướng ngon lành nhưng chỗ rút của họ chưa thật sự an toàn.

Trong đây đức Phật dạy rất rõ.

Hạng sơ cấp, sơ đẳng thì nó chỉ trốn nấp sống hưởng thụ thấp kém thôi.

Hạng thứ hai mới ghê, ly dục chưa đủ, mới sơ cấp thôi. Còn hạng chìm sâu trong dục lạc thì ngoại cấp rồi không kể, kể hạng biết ly dục, biết lánh xa đời sống hưởng thụ, thậm chí nó biết tu tập chứng thiền định, có thần thông nhưng cái đó chưa phải chỗ rút lui an toàn, là vì sao? Là vì trước đây ở giai đoạn họ là bầy nai 1 hưởng thụ dục lạc trong Sắc, thanh, khí, vị, xúc, thấy, nghe, ngửi, nếm, đụng, là số 1. Sau đó họ mới rút lui, rút được một thời gian, rút kiểu trẻ con, ngây thơ, nông nổi, thế là cũng có lúc quay về, tới hạng 3 thông minh tu thiền, đắc thiền, nó có thần thông, nhớ kiếp trước, biết kiếp sau, ngon lành chưa? Hoặc là nếu nói theo Phật pháp nó có học kinh điển nữa nhưng có một điều, nó lại tiếp tục vương mắc vào những kiến chấp.

Chúng ta biết rồi. Phiền não có nhiều cách kể lắm, kể mênh mông thì có vô số cách kể. Tôi phải nói chữ vô số. Như mình thấy có học Duy thức, có học A Tỳ Đàm mình thấy phiền não có nhiều cách kể lắm. Ngay cả trong Nam truyền, phiền não kể theo tạng Kinh khác A Tỳ Đàm, dù nội dung là một. Ngay trong A Tỳ Đàm phiền não cũng được kể nhiều cách lắm: Tham, Sân, Si, 5 triền cái, 6 triền cái, 10 kiết sử, tứ triền, tứ bộc, tứ phược, tứ bối, tứ kết, tứ lậu,... nhiều cách kể lắm.

Nhưng để nói đến cấu trúc sinh trưởng, cái hình thành nên dòng chảy trầm luân thì rất nhiều chỗ phiền não được gom vào 3 thứ: Ái – Mạn – Kiến.

1. Ái = Thích.

2. Mạn/ Māna = So sánh hơn – bằng – thua.

3. Kiến = Nhìn sai. Vô minh là Đui, Tà kiến là thấy sai, loạn thị, loạn sắc.

Kiến ở đây gồm có : Thường Kiến & Đoạn kiến.

BẢN NHÁP – CHƯA ĐƯỢC HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

- Thường kiến = Len lén tin, lén lút, âm thầm, lặng lẽ, tin có một cái Tôi thường hằng vĩnh cửu bất hoại; Len lén tin có cảnh giới thường hằng vĩnh cửu bất hoại; Len lén tin có đấng chí tôn sáng tạo muôn loài và đương nhiên cũng là bất tử, vĩnh cửu. Một trong 3 cái này là Thường kiến.
- Đoạn kiến: Có 3:
 - o Vô Nhân kiến - Cho rằng mọi thứ ngẫu nhiên có.
 - o Vô hành kiến - không tin thiện ác, thích thì làm. Thiện ác là khái niệm đạo đức do mấy cha tôn giáo, mấy cha xã hội, mấy cha giáo dục, mấy cha đạo đức bịa ra để răn đời, chứ không có thiện ác gì hết, thích thì làm, báo ứng thì không có. Đó là Vô hành kiến.
 - o Vô hữu kiến - Cái gì tôi không thấy được, không hiểu được, không chứng minh được thì mấy cái đó không có: Kiếp trước, kiếp sau, luân hồi, quả báo, sự hiện hữu của các bậc hiền thánh, của những người chấm dứt sanh tử,... No. No cái đó không có, tôi không thấy được, tôi không hiểu được, tôi không tin được, tôi không chứng minh được thì cái đó không có. Đó gọi là Vô hữu kiến.

3 Thường + 3 Đoạn = Tà kiến.

Trong suốt luân hồi chúng ta thường bị 3 phiền não này:

- (1) Tham Ái = Thích những cái thuộc về tinh thần, vật chất, thích những cái thuộc về dục (= hưởng thụ trong vật chất) và ly dục (= đam mê trong thiền định).
- (2) Mạn : Còn so sánh hơn- bằng- thua
- (3) Kiến

Trong bài kinh nói về 4 bầy nai này, Ngài đem 4 bầy nai ngài nói 4 hạng chúng sinh, đặc biệt là những hạng tu hành, nói rộng là tất cả chúng sinh không có lọt khỏi bốn bầy nai này.

- Loại 1: Đam mê vật chất hưởng thụ, chết là phải rồi.
- Loại thứ 2: Tu tâm dưỡng tánh, ly dục, kiêng khem, đam bạc, nâu sòng, khổ hạnh, chay tịnh nhưng cực đoan một ngày quay lại đường cũ.
- Hạng thứ 3: Bỏ hết. Thấy bầy 1, bầy 2 là bầy quá, thấp kém quá, nông nổi quá, trẻ con quá, thơ ngây quá, thế là nó chọn con đường ly dục, lìa bỏ hết thật sự ngon lành, tu hành ngon lành nhưng trong 3 cái Ái, Mạn, Kiến nó còn kẹt trong Tà Kiến.

Có nhiều lý do để xuất hiện Tà kiến. Nói gọn có 2 thôi:

1. Do khả năng tư duy bản thân
2. Do sự trao truyền từ người khác

Do khả năng tư duy bản thân là Do mình liên tưởng, hình dung, suy diễn, trình độ mình tới đâu khả năng suy diễn tới đó.

Chúng ta có nhiều màn che: Thích cái này ghét cái kia, ganh tỵ, nhỏ mọn, bủn xỉn, ích kỷ, nhỏ mọn, sân si, thù oán, sợ hãi,... tất cả những phiền não đó mỗi thứ là một màn che dày 1 cây số. Các vị tướng tượng chỉ cần 2 phân là khỏi thấy rồi, đây tới 1km mà mình có hàng chục, hàng trăm màn che như vậy thì thấy cái gì? Thấy đâu có nổi. Mình nhiều màn che lắm.

BẢN NHÁP – CHƯA ĐƯỢC HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Cho nên, trên nền tảng Tiền nghiệp, khuynh hướng tâm lý, môi trường sống chúng ta hình thành đường hướng tư duy. Vì quá nhiều màn che nên mình không thấy, khi mình không thấy bắt đầu mình suy diễn.

Trường hợp thứ nhất là Tà kiến, hiểu sai do mình. Thì cái Do mình có 2 nhánh:

- (1) Do suy diễn
- (2) Do Sở chứng.

Cái này mới ghê này. Sở chứng là do mình có tu tập, có thành tựu những khả năng tâm linh chẳng hạn như thiền định, thần thông, tầm nhìn mình so với người không tu tập nó hơn nhiều lắm. Nhưng có một điều **NHIỀU KHÔNG CÓ NGHĨA LÀ TẤT CẢ**. Nhớ nha. Nhiều không có nghĩa là tất cả.

Mình bị cận thị thì thấy có một khúc thôi. Cái thị lực mình có vấn đề mình thấy khoảng gần gần thôi. Đưa mắt sáng nó không cận, không loạn, không viễn, nó thấy xa hơn, nhưng có một điều, thị lực mình ok nhưng ánh sáng có ok không, trời nhập nhoạng, chạng vạng, sao thấy? Rồi còn gì nữa? Bây giờ tới hạng tiếp theo là con mắt nó ok, ánh sáng ok nhưng có ống dòm khác với đĩa không có ống dòm. Tuy nhiên, đĩa có ống dòm nó không hơn đĩa không có ống dòm bao nhiêu hết, là vì sao? Các vị trong room này biết mà, đĩa có ống dòm, nếu có ăn học, có kiến thức thì ngoài chuyện nó thấy xa nó còn hiểu cái nó thấy nữa. Còn thằng dốt không biết chữ dầu nó cầm ống dòm nó thả, nhìn nó thấy 10 cây số thì nó nhìn cái cây nó chỉ biết cây xoài chứ nó không biết gì ngoài ra trái xoài. Nó nhìn nó thấy con chim, con cá thì nó biết là con chim, con cá, con chim này ăn được, con cá này ăn được, chim này nuôi được, chim này hót, chim này đẹp, chim này đem bán được, có tiền.

Nhưng nếu thằng cha tiến sĩ, cha giáo sư đại học, một nhà khoa học, nhà nghiên cứu mà chả có ống dòm chả thấy khác. Thí dụ một nhà sinh vật học ổng liếc, ổng thả ống dòm ổng biết đây là Két Nam Mỹ, nhìn cái mỏ này là mỏ ăn thịt, mỏ này là mỏ ăn côn trùng, mỏ này là mỏ ăn thịt sống, nhìn màu lông cổ, lông cánh, lông đuôi, lông ức của nó ổng biết loại này tên khoa học nó là gì, nó phân bố khu vực nào ở Nam Mỹ; Đây là hoàng yến, đây là sáo, vẹt, nhồng, yểng,... Con này phân bố khu vực nào, thức ăn nó là gì, tập tính sinh học là gì. Còn đĩa dốt nó thả ống dòm nó thấy con chim màu xanh hơi bị nhiều. Con đó màu đen hơi nhiều, con đó màu trắng hơi nhiều, hết; Không biết hơn nữa.

Ở đây cũng vậy.

Tà kiến do 2 nguồn: Do chính mình thì một là do suy diễn, do sở chứng là chỗ đó. Là khi mình có thiền định, thần thông giống như mình có ống dòm mình thấy xa hơn, nhưng tưởng sao, mình vẫn bị ràng buộc bởi vô số rào cản. Gốc của mình là gốc Tà kiến, gốc mình là gốc Vô Minh, gốc mình là phiền não còn đầy ắp, gốc Tham, gốc Sân, gốc Si, Ái, Mạn, Kiến, Nghi ... còn một ghe, cho nên khi chứng thiền tạm thời thấy mình hơi sạch hơn mấy đĩa không chứng thiền, đúng; nhưng nền tảng tà kiến vẫn còn đó, nếu không có minh sư thiện hữu thì bằng vào tầm nhìn của người chứng thiền chúng ta thấy 3 vũ trụ, 8 vũ trụ, lẽ ra mình bình tĩnh biết ngoài 3, cái 8 có thể nó còn nữa nhưng nhiều tay nó độc chiêu lắm, nó thấy bao nhiêu nói bèn ôm chặt cái thấy đó: Trên đời này chỉ có 3 vũ trụ, chỉ có 8 vũ trụ, chỉ có 3 Thái Dương hệ, chỉ có 8 Thái Dương hệ. Cái kẹt là chỗ đó.

BẢN NHÁP – CHƯA ĐƯỢC HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

Mình nghe mình nghĩ sao trên đời có người ngu như vậy nhưng nhìn lại mình y chang. Mình biết 3 mớ mình coi đó là vũ trụ, mình coi mình là cái rún vũ trụ, mình là tâm điểm hành tinh mới ghê chứ. Loại này nhiều lắm.

Nói về không gian, mình thấy bao nhiêu mình chấp bấy nhiêu

Còn nói về thời gian: Mình nhớ 100 kiếp, 1000 kiếp, 10000 kiếp, xa hơn nữa mình không nhớ, về quá khứ; Về tương lai mình thấy 100 kiếp, 1000 kiếp, 10.000 kiếp, mình không thấy nữa, thế là mình bèn hình thành nhận thức: Tôi chỉ tồn tại cách đây 10.000 kiếp, trước đó tôi không có, tôi đột hiện trong cuộc đời này 10.000 kiếp trở lại; Và tôi cũng chỉ tồn tại, trầm luân sanh tử 10.000 kiếp về sau rồi tự động tôi biến mất. Coi đã không? Đó là về thời gian, về không gian.

Có những người họ chứng thiên, họ nhớ lại kiếp xưa, họ nhớ ở họ ở cảnh giới nào đó, ở đó có ông sếp; thí dụ Dục thiên thì có các vị thiên vương, các cõi Phạm thiên thì có những ông Phạm thiên đứng đầu. Với khuynh hướng tâm lý họ khoái thần tượng, có máu thần tượng, khi họ nhớ lại kiếp xưa họ bèn phán vị đó là chủ tể của vũ trụ, là đấng cha đẻ của muôn loài. Ghê không?

Đó là những vị đắc thiên đó. Khái niệm về Chúa trời, khái niệm Thánh Allah không chỉ mấy người dốt dưới đây họ tưởng tượng đâu, những người sợ hãi thiên nhiên họ tưởng tượng đâu, kể cả những người chứng thiên, đắc thần thông, có thiên nhãn, họ vẫn có thể mắc vào những nhận thức đó.

Tà Kiến có 2 nguồn:

1. Do mình:
 - a. Do mình hình dung, suy diễn, tưởng tượng.
 - b. Dựa vào sở chứng có thật nhưng sở chứng đó bị hạn chế mình không tưởng tượng được, mình không nhớ, mình không kịp nhớ là mình vẫn luôn sống trong những hạn chế. Thế là, ngay trong hữu hạn chúng ta hình thành nhận thức cũng rất hữu hạn. Đó gọi là Tà Kiến.

Trường hợp 1 là Tà kiến do mình.

2. Do người khác: Bản thân mình chưa đủ nghĩ cái này cái kia, chưa đủ hình thành nhận thức nhưng do thầy bà, bạn bè, những người mình gặp gỡ nó bơm cho mình, nó hốt cho mình vài thang, mình thấy hợp lý. Tại sao mình thấy hợp lý? Cũng vì Tiền nghiệp, khuynh hướng tâm lý, và môi trường sinh trưởng. Do 3 cái này nó làm nền tảng nhận thức bây giờ gặp thầy gặp bạn hên thì mình sư thiện hữu xui thì tà sư ác hữu là ăn cho hết, nó phán cái gì mình bèn tin như sấm.

Hôm nay chúng ta vào chùa, chúng ta làm tăng ni hay làm cư sĩ, chúng ta biết mà. Kinh Phật do người ta chép. Bắc truyền có câu: Cả đời hoằng pháp ta không nói một câu. Bên Nam truyền không có câu giống vậy mà Nam truyền có biết chuyện này: Cả đời Thế Tôn không hạ bút viết dòng kinh sách nào hết, Ngài không viết dòng kinh nào hết, không có, Ngài chỉ nói, chỉ khẩu truyền thôi. Sau khi Phật tịch, kinh Phật được truyền khẩu thế hệ này qua thế hệ khác, mãi 300 năm Phật tịch mới có Kinh điển văn bản, đó là Tam Tạng chánh truyền, người sau chép lại, cái chép đó được mô phỏng theo sức cường ký, sức nhớ của mấy tiền bối, mấy cha nhớ đúng thì mình chép đúng, mấy cha nhớ sai thì mình chép sai. Thế là, chỉ riêng Đại Tạng. chữ “tạng” giống

BẢN NHÁP – CHƯA ĐƯỢC HIỆU ĐỈNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

như Nho giáo có Kinh và Thư, Tứ Thư và Ngũ Kinh họ phân biệt rõ cái gì là kinh cái gì là thư; bên kinh Phật cũng vậy, cái gì là Kinh cái gì là Luận. Luận là mấy cái hậu tác đời sau. Và Kinh, Luận còn có tên gọi, còn có gốc tích rõ ràng mà còn phải xét lại nói gì bao nhiêu dị kiến của vô số tổ sư, thầy bà vô danh và hữu danh. Cho nên, phải có trách nhiệm tham khảo, trước là cho mình sau là giúp được người khác thì giúp. Chuyện đầu tiên là phải tham khảo cho mình. Đăng này cứ cầm đầu cầm cổ tin sái cổ thầy bà nào mình thích.

Tôi đã nói một tỷ lần.

Chúng ta có 2 hướng tiếp cận chân lý:

- (1) Thấy nó như nó là
- (2) Thấy nó như mình muốn.

Cách 2 này nghe nó hơi ngu ngu nhưng cực kỳ phổ biến. Thấy nó như mình muốn thì ngu thiệt nhưng buồn thay, đáng tiếc thay, nó lại là cái phổ biến mà đa phần thiên hạ chọn. Cũng lời Phật như vậy đó, nhưng nó qua nhiều cách diễn dịch của các thầy bà khác nhau, trong số thầy bà mình nghe, cha nào mình thấy vừa ý mình bèn thấy cha đó đúng. Coi đã không?

Hôn nhân cũng vậy. Tại sao người ta thương thẳng vũ phu? Vì thấy trong vũ phu có chút nam tính trong đó. Có. Vai u thịt bắp, ăn nói lớn giọng, lâu lâu có chút tương tác vật lý chút xịu, đau đớn thiệt, bầm mặt, bầm mũi thiệt nhưng nó nam tính, còn thẳng gì đầu thư sinh, ăn nói nhỏ nhẹ, hòa nhã nhìn nó yếu yếu, nó gà mái, nó chicken sao đó. Ngay cả chuyện trời ơi như vậy cũng có đứa nó ngu như vậy được thì nói gì về mặt tâm linh nó mơ hồ, nó trừu tượng lắm.

Thế là, cứ gặp cha nào nói vừa tai mình, thuận tư duy của mình, giống cái mình biết, mình hiểu, mình thích, mình trót mê thế là mình theo. Thì như vậy khả năng Tà kiến cực lớn. Trường hợp này gọi là Tà kiến do người khác trao truyền, ban tặng cho, hốt cho vài thang, chích cho vài mũi, tặng cho vài viên.

Như vậy, trường hợp bầy nai thứ 3 là sao? Biết hành thiện lánh ác, biết ly dục, biết đạm bạc nâu sồng, biết chứng thiền, đắc thần thông nhưng xui chỗ nó còn vướng kẹt trong vòng kèm tỏa của tà kiến, còn thấy có cái Tôi và Cửa Tôi.

Đương nhiên trong room này tôi đâu biết ai đang nghe chúng tôi, trong đó có Phật, có Chúa, có Hôi, có Ấn Giáo, có Cao Đài, Hòa Hảo, có những người vô thần, thì dĩ nhiên, chuyện hơi chuyên môn thì làm sao tôi buộc các vị hiểu như là tôi muốn được. Tôi chỉ nói vắn tắt thế này.

Chúng ta khổ vì chúng ta không hiểu được cấu trúc, vận hành, hoạt động, bản chất của vũ trụ và bản thân là cái gì? Tất cả do Duyên, Tất cả là do vô số nhân duyên tạo nên mà có. Đã có rồi thì không có cái nào vĩnh cửu. Đây là nguyên tắc bằng ngọc, bằng kim cương. ***Mọi thứ do duyên mà có, đã có rồi phải có lúc mất đi. Mọi thứ chỉ là nó bằng vào sự kết hợp của vô số thành tố, chứ không có gì là một hết.*** Một viên kẹo, một cái bánh, một sợi tóc, nó cũng được hình thành bởi vô số thành tố, và nó cũng được hình thành bởi ***vô số*** điều kiện. Vô số nghĩa đen không phải nghĩa bóng.

Tôi đã nói rất nhiều lần. Một nụ cười trên môi của mình mình tưởng đơn giản tôi vui tôi cười. Sai. Chuyện này tôi đã nói 1 tỷ lần.

BẢN NHÁP – CHƯA ĐƯỢC HIỆU ĐỈNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

Muốn có nụ cười trên môi không đơn giản là vì tôi vui, sai, vì có những nụ cười phải do vui : Cười đều, cười xảo, cười không thật; chứ đâu phải cười vì do tôi vui. No. Có lúc cười gượng, cười quê, cười chữa thẹn nữa, cười mặt mũi, cười sĩ diện,... Cho nên, chuyện đầu tiên mình nói sai, mình nói: Tôi cười vì tôi vui, sai. Nó có nhiều lý do tôi cười; Và chưa hết; Thân thể của tôi, sức khỏe của tui có vấn đề bà cố tui cũng không cười được nữa. Nhức răng thấy mụ nội, sao cười? Cho nên, cơ thể phải ok, sức khỏe ok, gia đạo ok, xã hội, đất nước ok, trời đất ok, thiên nhiên ok. Nóng le lười sao cười quý vị. Tôi từng ở Bangkok, tôi từng ở Yangon, tôi từng ở Mandalay, nó nóng đến mức tôi là thằng đui tui bị cận mà các vị biết tui phải tháo mắt kính, vuốt, mồ hôi nó chảy từ trên trán nó chảy xuống, tôi đi mà tôi cứ lau thế này; Trong đầu tôi lúc đó không có cha mẹ, Tam Bảo, thầy tổ, Phật tử, chùa miếu, tu hành giải thoát, sanh tử, Niết Bàn, thiên định,... đẹp, đẹp, đẹp, tôi chỉ biết có một chuyện thôi: Tôi nóng quá. Các vị thấy dễ sợ không?

Tức là, chỉ riêng nền tảng nhận thức của mình nó bắt đầu từ chuyện rất là nhỏ, nhỏ xíu. Cho nên, ở đây nhớ cái này.

Người không hiểu nguyên tắc: Vạn pháp do duyên, thì chúng ta rất dễ hình thành: Tin mọi thứ nó có Một: Tôi, của tôi. Hễ có tôi là có cái của tôi, có trời, có đất, có xe cộ, nhà cửa, cục thịt này là tôi, cục thịt kia là thằng Tèo, nó chửi tôi, nó đang tấn công tôi, có nghĩa là tôi đang bị tổn thương danh dự, sức khỏe, thân xác của tôi đang bị tổn thương; Nhưng nói một cách rất ráo, cái gọi là Tôi là một khối tổng hợp của vô số thành tố.

Như hồi nãy tôi nói, một nụ cười, chỉ cần có một chút trục trặc, trong thời tiết, khí hậu, nhiệt độ, răng hàm mặt, huyết áp, lục phủ ngũ tạng có vấn đề là tôi cười không nổi. Rồi thiên tai, rồi chiến tranh, rồi gia đạo, tình yêu, hôn nhân, tất cả những cái đó có vấn đề, làm sao tôi cười nổi quý vị?

Các vị biết không? Có những lúc suốt một tuần tôi cười không nổi, bệnh cười không nổi. Hoặc có những lúc chỉ vì ưu tư nào đó, về chuyện bản thân, hay về chuyện đạo, chẳng hạn như Kālāma đi, có những khi tôi cười không nổi; có chọc lét, có cù cách mấy tôi cũng không nhột nữa. Bởi vì, ưu tư. Dễ sợ. Một nụ cười thôi. Đừng nghĩ môi tôi, miệng tôi, răng tôi nhe ra tôi cười. Sai. Nó có tới 1 tỷ lý do, vô số điều kiện nó hình thành nụ cười đó. Nhớ nha.

Cho nên: ***Vạn hữu do duyên mà có, đã có rồi phải mất đi.*** Đây là nguyên tắc bằng kim cương.

Người không biết cái này suốt đời nhầm lẫn : Có tôi, có cái của tôi; Từ nền tảng Tôi, Của Tôi này nó hình thành bao nhiêu thứ ngộ nhận, kiến chấp khác; nó có tham sống, sợ chết, thương cái này ghét cái kia, sợ cái nọ, từ đó nó mới ra cái đẹp, cái xấu, từ đó mới ra những ý niệm trốn chạy cái này, theo đuổi cái nọ; Gom hết nguyên một ghe đó lại nó làm nên cái gọi là Luân hồi, làm nên cái gọi là cuộc sống.

Ly dục, đắc thiền, chứng thông không hiểu nguyên tắc này vẫn là bày nai thứ 3.

Có nghĩa là sao? Đi ăn mỗi một cách thông minh, rút lui một cách thông minh nhưng chỗ trú ẩn chưa an toàn, vẫn nằm trong vùng nguy hiểm.

Chỉ có trường hợp thứ 4, đó là bày nai thứ tư.

BẢN NHẬP – CHƯA ĐƯỢC HIỆU ĐỈNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

4 – Đi ăn một cách thông minh, rút lui một cách thông minh, chỗ trú ẩn nằm ngoài vùng tai mắt của thợ săn

Ở đây cũng vậy.

Hạng này đức Phật dạy đó là những người biết Chánh pháp, hành thiện lánh ác nhưng không bị vướng kẹt trong đó.

Như tôi đã nói không biết bao nhiêu lần, chúng sanh trong đời có mấy hạng sau đây.

Hạng 1: Chỉ có biết Thích- Ghét – Buồn – Vui. Bốn cái đó thôi. Có được cái mình thích thì mình vui, gặp cái mình ghét thì mình buồn, khổ. Hạng đầu tiên, xin lỗi, đầu là người cũng như thú. Hạng đầu tiên chỉ có 4 chữ: Thích, ghét, buồn, vui.

Hạng 2: Biết làm lành, lánh dữ nhưng với mục đích trốn khổ tìm vui.

Hạng thứ nhất là chạy theo cái thích, trốn cái ghét để được vui, để không buồn. Hạng thứ nhất thì quá kém; Hạng thứ 2, thông minh hơn, nó không chỉ đơn giản thơ ngây chạy theo cái thích trốn cái ghét mà nó biết hành thiện, lánh ác nhưng mục đích nó vẫn là trốn khổ tìm vui. Mà, sự toại nguyện nào cũng rất mong manh. Trốn được cái khổ cũng chỉ ít lâu, mà tìm được cái vui cũng chỉ ít lâu; Bởi đời nó là mong manh. Cái gì đi nữa nó cũng trăm năm thôi, rồi bắt đầu cái trăm năm khác. Cho nên, hạng đầu tiên chỉ biết thích – ghét - buồn - vui.

Hạng thứ hai, hành thiện lánh ác, cao cấp rồi đó, nhưng cũng chỉ để trốn khổ tìm vui.

Hạng thứ 3, tiếp tục hành thiện lánh ác để chi? Để không còn thiện ác buồn vui, mặc dù bây giờ vẫn đang hành thiện nè, vẫn đang lánh ác nè, nhưng mục đích không phải để trốn khổ tìm vui mà để không còn thiện ác, chấm dứt sanh tử, không còn tiếp tục hiện hữu, trầm luân, trong ngũ thú lục đạo 3 cõi 6 đường nữa. Hạng này mới là hạng đức Phật Ngài tán thán. Kiểu hành động, tư duy đó mới là kiểu đức Phật Ngài đề nghị. Nha.

3 hạng chúng sanh đó.

Người biết đạo phải là hạng thứ 3, bầy nai thứ 4 chính là loại thứ 3; Bầy nai thứ 4 biết sống chìm sâu trong hưởng thụ là bầy, đắc thiên chứng thông là chuyện nên nhưng lấy nó làm nền tảng để phát triển trí tuệ, để nhìn rõ, nhìn kỹ, nhìn đúng bản chất, cấu trúc vận hành của cái gọi là bản thân mình, người khác, cái gọi là chúng sanh và vũ trụ để không tiếp tục thích cái này ghét cái kia, theo đuổi cái này, trốn chạy cái nọ. Kiểu sống, kiểu tư duy này đức Phật dạy đó là kiểu sống an toàn, kiểu tư duy an toàn, đầu là tục gia cư sĩ hay xuất gia tăng ni cũng phải nhớ ghi nhận chuyện đó.

Còn đấng này mình thấy đời sống thế gian, gia đình chật hẹp, tù túng, tội lỗi, thấp kém mình nhào vô làm thầy chùa, làm tăng ni, là người xuất gia nhưng lại bị dính, bị mắc kẹt trong cái gọi là đạo nghiệp, cái gọi là những thành tựu ấy, thì như vậy vẫn là một bầy nai chưa thông minh, nó vẫn nằm trong vùng chết chóc, vẫn nằm trong vùng sa mạc chết; Phải là hạng bầy nai thứ 4 mới khá.

Mình biết tại sao mình lánh đời, lánh tục, Biết; Và mình biết rằng tất cả thành tựu trong cuộc tu này nó chỉ là chặng đường, chỉ là trạm dừng tạm thời, sau đêm thức dậy lại lên đường đi tiếp. Tất cả những nguyên tắc, những công thức trên đời nó chỉ là giải pháp tạm thời thôi;

BẢN NHÁP – CHƯA ĐƯỢC HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

chúng ta TUYỆT ĐỐI không thể nào tâm đắc, tự mãn tự đắc tự kiêu với một thành tựu, một chặng đường nào hết; Chưa đi đến giai đoạn giải thoát, chứng thánh thì tất cả những thứ hoa cỏ trên đường chỉ là những thứ nhìn qua rồi bỏ. Dừng lại ăn đời ở kiếp với nó có nghĩa là tự sát.

Nhớ cái đó. Đó là nội dung bài kinh Bấy mời.

Tôi giảng mà tôi run, không biết nó có nhằm chỗ không. Đi tặng mía cho đám người vừa răng giả, vừa không răng, chỉ còn nướu, nhưng mà thôi. Các vị ghé qua rẫy mía này thì trầm đồn mía cho mà ăn, trầm mời, trầm róc vỏ cho mà ăn, còn nếu thấy yếu quá thì lùi 3 bước, queo phải có xe nước mía nó ép cho mà uống; Đó chính là mấy thiền viện. Ok, chúc các vị một ngày vui./.

TOAIKHANH.COM

GIAOLYKALAMA.COM